

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

22 päivänä joulukuuta 2022 *

Muutoksenhaku – Henkilöstö – Euroopan investointipankin (EIP) henkilöstö – Työkyvyttömyyden käsite – Ilmoitus työkyvystä – Perusteeton poissaolo – Kumoamiskanne ja vahingonkorvauskanne

Asiassa C-68/22 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 2.2.2022,

Euroopan investointipankki (EIP), asiamiehinään G. Faedo ja I. Zanin, avustajanaan A. Duron, avocate,

kantajana,

ja jossa muuna osapuolena on

KL, edustajinaan A. Champetier ja L. Levi, avocates,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. L. Arastey Sahún sekä tuomarit F. Biltgen (esittelevä tuomari) ja J. Passer,

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

- 1 Euroopan investointipankki (EIP) vaatii valituksessaan kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 24.11.2021 antaman tuomion KL v. EIP (T-370/20, EU:T:2021:822; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla tämä yhtäältä kumosi EIP:n 8.2 ja 8.3.2019 tekemät päätökset, joissa todettiin, että KL on työkykyinen ja että hän on ollut perusteettomasti poissa 18.2.2019 lähtien, ja EIP:n pääjohtajan 16.3.2020 tekemän päätöksen, jolla nämä päätökset vahvistettiin (jäljempänä yhdessä riidanalaiset päätökset), ja toisaalta velvoitti EIP:n maksamaan KL:lle 1.2.2019 alkaen työkyvyttömyyseläkkeen viivästyskorkoineen vähennettynä hänelle maksetuilla palkoilla, joiden osalta on käynyt ilmi, että ne ovat työkyvyttömyyseläkkeen maksamisen vuoksi maksettu perusteettomasti.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Eläkejärjestelmää koskeva siirtymäsäännöstö

- 2 EIP:n henkilöstöön sovellettavaa eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten (jäljempänä eläkejärjestelmää koskeva siirtymäsäännöstö) 46-1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämän siirtymäsäännösten soveltamista varten työkyvytön on järjestelmään kuuluva henkilö, jonka on edellä 48 artiklan mukaisesti todettu sairauden, onnettomuuden tai vammaisuuden johdosta olevan fyysisesti tai henkisesti kykenemätön hoitamaan pysyvästi tehtävänsä tai muuta vastaavan tasoista tehtävää.”

- 3 Eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 48-1 artiklassa säädetään, että työkyvyttömyyden vahvistaa EIP:n valitsema lääkäri tai, mikäli asia riitautetaan, kyseisen säännösten 13-1 artiklassa tarkoitettu työkyvyttömyyslautakunta.

- 4 Eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Jos työkyvytön harjoittaa ansiotoimintaa, työkyvyttömyyseläkettä vähennetään siltä osin kuin työkyvyttömyyseläkkeen, huollettavien lasten osalta maksettavan eläkkeen korotuksen ja tästä toiminnasta saatavan ansion määrä ylittää nettopalkan määrän, joka vastaa vakuutetun palkkatasoa ja tehtävää samassa perhelähteessä kuin ajankohtana, jona hänet todettiin työkyvyttömäksi.”

Henkilöstösäännöt

- 5 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen, sellaisina kuin ne olivat voimassa käsiteltävän asian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan (jäljempänä henkilöstösäännöt), 78 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Virkamiehellä on liitteessä VIII olevassa 13–16 artiklassa vahvistetuilla edellytyksillä oikeus työkyvyttömyyskorvaukseen, kun häntä kohtaa pysyvä täysi työkyvyttömyys, joka estää häntä hoitamasta tehtäväryhmänsä toimeen kuuluvia tehtäviä.”

Asian tausta

- 6 Asian tausta, sellaisena kuin se esitetään valituksenalaisen tuomion 1–39 kohdassa, voidaan tiivistää tätä oikeudenkäyntiä varten seuraavasti.
- 7 KL aloitti EIP:n palveluksessa 1.9.2001.
- 8 KL:n useiden poissaolojaksojen jälkeen EIP ilmoitti tälle 22.5.2017, että kyseisen elimen asiantuntijalääkäri oli suositellut, että hänet todetaan 1.6.2017 alkaen tilapäisesti osittain työkyvyttömäksi (joka vastaa 50 prosenttia hänen työajastaan) kuuden kuukauden ajaksi.
- 9 KL ilmoitti 1.6.2017 kiistävänsä EIP:n asiantuntijalääkäriin suosituksen ja katsoi, että hänet olisi pitänyt todeta tilapäisesti täysin työkyvyttömäksi. Hän vaati näin ollen EIP:n henkilöstösääntöjen täytäntöönpanemiseksi annettujen EIP:n henkilöstöön sovellettavien hallinnollisten säännösten (jäljempänä hallinnolliset säännökset) liitteessä X olevassa 4 artiklassa tarkoitetun lääketieteellisen lausuntomenettelyn käynnistämistä.
- 10 EIP:n nimeämä riippumaton lääkäri tutki KL:n 18.10.2017 ja vahvisti EIP:n asiantuntijalääkäriin lausunnon. Tämä lausunto annettiin tiedoksi EIP:lle ja KL:lle.
- 11 EIP ilmoitti KL:lle 14.12.2017, että keskustelut hänen paluunsa mahdollistamiseksi osa-aikatyöhön kolmen kuukauden ajaksi muuhun kuin hänen aiemmin hoitamaansa tehtävään olivat käynnissä ja että hänen ei tarvinnut saapua työpaikalleen 1.1.2018 alkaen siihen asti, kunnes hän palaa tehtäviinsä.
- 12 KL:n asianajaja ilmoitti 28.12.2017 kiistävänsä päätelmät, jotka EIP aikoi tehdä lääketieteellisestä lausuntomenettelystä väittäen, että menettely, joka olisi pitänyt toteuttaa, oli eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 13-1 artiklassa säädetty menettely työkyvyttömyyslautakunnassa.
- 13 EIP:n suostuttua menettelyn aloittamiseen työkyvyttömyyslautakunnassa, tämä viimeksi mainittu esitti 9.11.2018 päätelmän (jäljempänä työkyvyttömyyslautakunnan 9.11.2018 tekemä päätelmä), jonka sanamuoto oli seuraava:

”Psykkisen ongelmansa vuoksi [KL] on kyvytön palaamaan viimeiseen työtehtäväänsä ja entisen työnantajansa palvelukseen. Hän on siis kyvytön työskentelemään EIP:ssä muttei yleisillä työmarkkinoilla. [Työkyvyttömyyslautakunta] on asiasta yksimielinen.”
- 14 Sama päätelmä esitetään työkyvyttömyyslautakunnan kahden muun lääkärin eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 13-1 artiklan mukaisesti yhteisesti nimeämän lääkärin antamassa lausunnossa, jonka otsikko on ”Työkyvyttömyyslautakunnan yhteydessä 9.11.2018 annettu lääketieteellinen asiantuntijalausunto”.
- 15 Työkyvyttömyyslautakunnan muodostavien lääkäreiden toimittamien kolmen lomakkeen perusteella, joissa ruutuun ”not invalid” (työkykyinen) oli pantu rasti (jäljempänä 16. ja 23.1.2019 päivätyt lomakkeet), tämä lautakunta antoi 23.1.2019 EIP:lle tiedoksi yksimielisesti hyväksytyt päätöksensä, jonka mukaan KL ei ollut työkyvytön.
- 16 EIP totesi 8.2 ja 8.3.2019 tekemillään päätöksillä, että KL oli työkykyinen ja että hän oli ollut perusteettomasti poissa työstä 18.2.2019 alkaen, jolloin KL:n olisi sen mukaan pitänyt palata työhönsä.

- 17 KL:n pyynnöstä aloitetun sovittelumenettelyn epäonnistuttua EIP:n pääjohtaja vahvisti 16.3.2020 sovittelulautakunnan vastaavat päätelmät. Näin ollen tämä viimeksi mainittu vahvisti 8.2 ja 8.3.2019 tehdyt päätökset.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 18 KL nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 11.6.2020 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa hän vaati riidanalaisten päätösten kumoamista. Kanteensa tueksi hän vetosi kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koski eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 ja 48-1 artiklan ja hallinnollisten määräysten 11.1 ja 11.3 artiklan rikkomista sekä ilmeistä arviointivirhettä ja toinen huolenpitovelvollisuuden laiminlyöntiä. Ainoastaan ensimmäisellä kanneperusteella on merkitystä nyt käsiteltävän valituksen kannalta.
- 19 Tässä kanneperusteessa KL arvosteli EIP:tä siitä, että tämä katsoi riidanalaisissa päätöksissä, että hän oli työkykyinen ja että hän oli ollut perusteettomasti poissa työstä 18.2.2019 lähtien. KL totesi tältä osin, että työkyvyttömyyslautakunnan 9.11.2018 tekemän päätelmän ja kyseisen lautakunnan yhteydessä laaditun lääketieteellisen asiantuntijalausannon mukaan hänen oli katsottu olevan työkyvytön suhteessa EIP:hen. Hän väitti, että tämä päätelmä oli riittävä, jotta hänen voitiin katsoa olevan työkyvytön eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa tarkoitetulla tavalla. EIP puolestaan totesi, että eläkejärjestelmää koskevassa siirtymäsäännöksessä tunnustetaan vain yhdentyypinen työkyvyttömyys eli työkyvyttömyys suhteessa yleisiin työmarkkinoihin ja että työkyvyttömyyslautakunnan lausunto oli annettu 16. ja 23.1.2019 päivätyissä lomakkeissa, joissa todettiin, ettei KL ollut työkyvytön.
- 20 Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 58–73 kohdassa työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon muodostavista asiakirjoista, että riidanalaisten päätösten laillisuutta oli arvioitava paitsi 16. ja 23.1.2019 päivätyihin lomakkeisiin nähden, mutta myös työkyvyttömyyslautakunnan 9.11.2018 tekemään siihen päätelmään nähden, joka oli vahvistettu kyseisen lautakunnan yhteydessä laaditussa lääketieteellisessä asiantuntijalausunnossa.
- 21 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 74–81 kohdassa, että työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon mukaan, sellaisena kuin se ilmeni tämän tuomion 20 kohdassa mainituista asiakirjoista, KL ei voinut enää hoitaa tehtäviä EIP:ssä, mutta kykeni edelleen työskentelemään yleisillä työmarkkinoilla.
- 22 Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 83–85 kohdassa, että EIP:n työntekijän työkyvyttömyyden käsitettä, sellaisena kuin se on eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ja hallinnollisten määräysten 11.1 artiklassa, on arvioitava ottamalla huomioon kyseisen työntekijän kyky palata tehtävänsä tai muuhun vastaavan tasoiseen tehtävään, jonka on myös oltava EIP:n sisäinen tehtävä.
- 23 Tähän arviointiin päätyäkseen unionin yleinen tuomioistuin katsoi ensinnäkin valituksenalaisen tuomion 86–89 kohdassa, että analogisesti henkilöstösääntöjen 78 artiklan kanssa EIP:n säännösten mainituissa säännöksissä viitataan tehtävien luokitteluun kyseisessä elimessä. Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin korosti kyseisen tuomion 90–93 kohdassa, että EIP:n perustamat työkyvyttömyyslautakunnat ovat EIP:n elimiä eikä niillä näin ollen ole oikeudelliselta kannalta toimivaltaa arvioida EIP:n henkilöstön kykyä harjoittaa ammatillisia tehtäviä kyseisen elimen ulkopuolella. Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 94–99 kohdassa EIP:n eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklasta

tekemän tulkinnan, jonka mukaan kyseinen säännös koskee ainoastaan sellaisia harvinaisia tilanteita, joissa henkilö, joka on todettu työkyvyttömäksi EIP:ssä, harjoittaa sen ulkopuolella eri toimintaa kuin EIP:ssä.

- 24 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 100 ja 101 kohdassa, että koska työkyvyttömyyslautakunta oli todennut, että KL oli kykenemätön hoitamaan tehtäviä EIP:ssä ja että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ja hallinnollisten määräysten 11.1 artiklassa tarkoitettua työkyvyttömyyden käsitettä oli arvioitava vain suhteessa kyseiseen elimeen, EIP:n oli todettava KL työkyvyttömäksi, joten EIP:n oli katsottava rikkoneen näitä säännöksiä katsoessaan riidanalaisissa päätöksissä, että KL oli työkykyinen ja että hän oli ollut perusteettomasti poissa työstä 18.2.2019 alkaen. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi KL:n ensimmäisen kanneperusteen ja kumosi nämä päätökset.

Asianosaisten vaatimukset unionin tuomioistuimessa

- 25 EIP vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - jos se katsoo, että asia on ratkaisukelpoinen, hyväksyy sen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset ja
 - velvoittaa KL:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut molemmissa oikeusasteissa.
- 26 KL vaatii, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen ja
 - velvoittaa EIP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

- 27 EIP vetoaa valituksensa tueksi kahteen valitusperusteeseen. Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee työkyvyttömyyden käsitteen virheellistä tulkintaa, sisältää neljä osaa, joista ensimmäinen ja neljäs on tutkittava yhdessä. Toinen valitusperuste, joka jakautuu kahteen osaan, jotka on tutkittava yhdessä, koskee tosiseikkojen ottamista huomioon vääristyneellä tavalla, sellaisina kuin ne on esitetty valituksenalaisen tuomion 58–81 kohdassa.

Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen ja neljäs osa

Asianosaisten lausumat

- 28 EIP väittää ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että kun unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 83–85 kohdassa, että muiden vastaavan tasoisten tehtävien, joita työntekijän on oltava kykenemätön hoitamaan, jotta hänen voidaan katsoa olevan työkyvytön eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ja hallinnollisten

- määräysten 11.1 artiklassa tarkoitetulla tavalla, on oltava EIP:ssä hoidettavia tehtäviä, se tulkitse työkyvyttömyyden käsitettä tavalla, joka on ristiriidassa kyseisen elimen sisäisten sääntöjen kanssa.
- 29 EIP katsoo ensinnäkin, että kun eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa käytetään ilmaisua ”tehtävänsä tai muuta vastaavan tasoista tehtävää”, siinä ei tehdä eroa EIP:ssä hoidettavien tehtävien ja sen ulkopuolella hoidettavien tehtävien välillä eikä siinä viitata EIP:n sisäisten tehtävien luokitteluun. Lomakkeessa, joka työkyvyttömyyslautakunnan on täytettävä, ei myöskään tehdä eroa sen suhteen, onko työkyvyttömyys erityisesti EIP:hen liittyvä vai onko sitä arvioitava suhteessa yleisiin työmarkkinoihin, joten unionin yleinen tuomioistuin muutti kyseisten sisäisten sääntöjen sanamuotoa tällaisen eron tehdessään.
- 30 Toiseksi unionin yleisen tuomioistuimen omaksuma tulkinta merkitsee EIP:n mukaan sitä, että työkyvyttömyyden käsite, jolla EIP:n mukaan tunnustetaan yleisesti työkyvyttömäksi joutuneelle henkilölle kuuluva suojeleminen, sekoitetaan tiettyyn työhön kykenemättömyyden käsitteen kanssa, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan suurimmassa osassa kansallisia oikeusjärjestyksiä ja joka koskee suojeleminen, jota annetaan henkilölle, joka on tullut kyvyttömäksi työskentelemään tietyn työnantajan palveluksessa.
- 31 Kolmanneksi kyseinen tulkinta sivuuttaa EIP:n mukaan työkyvyttömyyseläkkeen tavoitteen, joka on, koska se on sosiaaliturvatoimenpide, korvata ansionmenetyksen, joka työntekijälle aiheutuu siitä, että hän on pysyvästi kykenemätön hoitamaan tehtäviään. Tämän tavoitteen kanssa olisi ilmeisen ristiriitaista todeta, että työntekijän voidaan katsoa olevan kyvyttömäksi työskentelemään EIP:ssä, mutta kykenevä tekemään vastaavaa työtä EIP:n ulkopuolella. Lisäksi tästä tulkinnasta aiheutuisi vakavia seurauksia EIP:n eläkejärjestelmän taloudelliselle tasapainolle, ja se aiheuttaisi julkisten varojen käyttöön ja hallintoihin liittyviä ongelmia.
- 32 EIP väittää ensimmäisen valitusperusteen neljännessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitse valituksenalaisen tuomion 98–100 kohdassa virheellisesti eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklaa, jossa säädetään työkyvyttömyyseläkkeen määrän alentamisesta siinä tapauksessa, että työkyvyttömäksi todettu henkilö harjoittaa ansiotoimintaa, siten, että se koskee tilanteita, joissa EIP:ssä työkyvyttömäksi todettu henkilö harjoittaa mitä tahansa ammatillista toimintaa. EIP väitti unionin yleisessä tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa, että tämä säännös koskee vain sellaisia harvinaisia tilanteita, joissa työkyvyttömäksi todettu henkilö harjoittaa EIP:n ulkopuolella eri toimintaa kuin mitä hän harjoitti EIP:ssä.
- 33 EIP väittää ensinnäkin, että unionin yleisen tuomioistuimen tulkinta on ristiriitainen siltä osin kuin siinä korostetaan eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklan sanamuodon yleistä luonnetta eikä tehdä eroa ulkopuolella harjoitetun toiminnan luonteen osalta ja katsotaan samanaikaisesti, että sen 46-1 artikla, joka on myös sanamuodoltaan yleinen, koskee työkyvyttömyyden käsitettä, joka on määritelty EIP:ssä hoidettuihin tehtäviin nähden.
- 34 Seuraavaksi EIP väittää, että työkyvyttömyyden käsitettä, sellaisena kuin se on eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklassa ja 46-1 artiklassa, on tulkittava samalla tavalla. Viimeksi mainitussa säännöksessä ei kuitenkaan viitata vain EIP:ssä vaan myös sen ulkopuolella hoidettuihin tehtäviin. Näin ollen olisi ristiriitaista tulkita eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklaa siten, että siinä viitataan työkyvyttömäksi todettuun henkilöön, joka tekee EIP:n ulkopuolella työtä, joka vastaa luonteeltaan ja intensiteetiltään hänen tässä elimessä hoitamiaan tehtäviä, joten kyseisessä artiklassa olisi viitattava muun tyyppiseen työhön.

- 35 EIP katsoo vielä ylimääräisenä perusteluna, että unionin yleisen tuomioistuimen eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklasta tekemä tulkinta johtaisi tilanteisiin, joissa syntyy perusteetonta etua. Kun nimittäin työkyvytön työntekijä saa EIP:ltä työkyvyttömyyseläkettä ja työskentelee kokoaikaisesti tämän elimen ulkopuolella yhtä vaativissa tehtävissä, tämän henkilön todellinen työkyky herättää EIP:n mukaan kysymyksiä.
- 36 KL kiistää EIP:n väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 37 EIP väittää ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä ja neljännessä osassa lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen tulkitessaan työkyvyttömyyden käsitettä, sellaisena kuin se on muun muassa eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa, kun otetaan huomioon sen sanamuoto, asiayhteys, johon kyseinen säännös kuuluu, ja työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen tarkoitus. Se katsoo erityisesti, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla ilmaisulla ”muuta vastaavan tasoista tehtävää” tarkoitetaan yksinomaan EIP:ssä hoidettuja tehtäviä.
- 38 Ensinnäkin eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklan sanamuodosta ei ilmene, että siinä tarkoitetaan nimenomaisesti EIP:ssä hoidettuja muita vastaavan tasoista tehtäviä. On kuitenkin niin, että kun kyseisessä artiklassa mainitaan, että vakuutettu ei kykene täyttämään ”tehtäväänsä tai muuta vastaavan tasoista tehtävää”, sitä voidaan tulkita ilmaisun ”tehtävä” toistumisen vuoksi siten, että sillä tarkoitetaan asianomaisen työntekijän kyseisen tehtävän lisäksi muuta EIP:n sisäistä tehtävää.
- 39 Tätä tulkintaa tukee se, että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa käytetty ilmaisu ”tehtävä” on luonteeltaan sisäiseen sääntelyyn perustuva oikeudellinen käsite. Lisäksi on todettava, että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ei käytetä ilmaisua, jolla olisi laajempi ulottuvuus, kuten eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklassa käytetty ilmaisu ”ansiotoiminta”, jolla taas viitataan työskentelyyn yleisillä työmarkkinoilla.
- 40 Seuraavaksi on todettava asiayhteydestä, johon eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artikla kuuluu, ensinnäkin, että EIP katsoo perustellusti, että työkyvyttömyyden käsitettä, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 ja 51-1 artiklassa, on tulkittava samalla tavoin. Tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 96–98 kohdassa, että kun otetaan huomioon tämän viimeksi mainitun artiklan yleinen sanamuoto, sillä ei voida katsoa tarkoitettavan yksinomaan EIP:n ulkopuolella harjoitettua toimintaa, joka eroaa työkyvyttömäksi todetun henkilön kyseisessä elimessä harjoittamasta toiminnasta, vaan sitä on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan kaikenlaisen toiminnan harjoittamista, mukaan lukien toimintaa, joka vastaa tasoltaan kyseisen henkilön EIP:ssä harjoittamaa toimintaa.
- 41 Tältä osin on yhtäältä hylättävä EIP:n väite, jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 ja 51-1 artiklasta tekemä tulkinta on ristiriitainen siitä syystä, että kyseisen elimen mukaan molemmat säännökset on laadittu yleisin sanamuodoin, kun taas unionin yleinen tuomioistuin tukeutui yksinomaan jälkimmäisen säännöksen yleiseen luonteeseen. Kuten tämän tuomion 39 kohdasta ilmenee, eläkejärjestelmää

koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklassa käytetään ansiotoiminnan yleistä käsitettä, kun taas sen 46-1 artiklassa käytetään termiä ”tehtävä”, jolla – kuten samasta 39 kohdasta ilmenee – viitataan tietyn toimielimen tai elimen henkilöstöön sovellettaviin säännöksiin.

- 42 Toisaalta unionin yleisen tuomioistuimen eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklasta tekemä tulkinta on yhdenmukainen kyseisen asetuksen 46-1 artiklan sen tulkinnan kanssa, jonka mukaan ilmaisulla ”muuta vastaavan tasoista tehtävää” tarkoitetaan muuta tehtävää EIP:ssä. Olisi nimittäin ristiriitaista katsoa, että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklan mukaan henkilö todetaan työkyvyttömäksi sillä perusteella, että hän on kykenemätön hoitamaan tehtäväänsä tai harjoittamaan muuta vastaavan tasoista toimintaa yleisillä työmarkkinoilla, ja myöntää samalla, että kyseisen säännösten 51-1 artiklan mukaisesti kyseinen henkilö voi harjoittaa tällaista toimintaa.
- 43 Toiseksi on hylättävä EIP:n väite, jonka mukaan työkyvyttömyyden käsitteen tulkinta vastaa sitä, miten tämä ilmaisu käsitetään erilaisissa kansallisissa oikeusjärjestyksissä, kun taas unionin yleisen tuomioistuimen omaksoma tulkinta vastaa näissä viimeksi mainituissa oikeusjärjestyksissä tiettyyn työhön kykenemättömyyden käsitettä. Tältä osin riittää, kun todetaan – kuten EIP valituksessaan katsoo –, että eläkejärjestelmää koskeva siirtymäsäännöstö ja hallinnolliset määräykset ovat osa EIP:n sääntelykehystä, joka on EIP:n oma ja kansallisista oikeussäännöistä erillinen.
- 44 Lopuksi on todettava, että vaikka työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisellä on luonteeltaan sosiaalinen tavoite siltä osin kuin sen tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka on fyysisesti tai psyykkisesti kykenemätön hoitamaan pysyvästi tehtäväänsä tai muuta vastaavan tasoista tehtävää, pystyy elättämään itsensä, eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklan tulkinta, jonka mukaan tämän muun tehtävän on oltava EIP:n sisäinen tehtävä, on kyseisen säännösten rakenne huomioon ottaen mainitun tavoitteen mukainen.
- 45 Eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 51-1 artiklassa säädetyn mekanismin, jolla työkyvyttömyyseläkettä alennetaan siltä osin kuin työkyvyttömyyseläkkeen, huollettavien lasten osalta maksettavan eläkkeen korotuksen ja työkyvyttömäksi todetun henkilön harjoittamasta ansiotyöstä saatujen tulojen yhteenlaskettu määrä ylittää sen nettopalkan määrän, jota viimeksi mainitulle maksettiin työkyvyttömyyden toteamisen ajankohtana, vaikutuksena on, että kyseisen työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen lakkaa, kun asianomainen ryhtyy jälleen harjoittamaan sellaista toimintaa, josta saavat ansiot vastaavat vähintään sitä palkkaa, jota hän sai hoitaessaan tehtäviä EIP:ssä.
- 46 Tällä mekanismilla pyritään näin ollen välttämään tilanteet, joissa työkyvyttömäksi todettu henkilö saa perusteetonta etua, ja kielteiset vaikutukset, joita EIP:n eläkejärjestelmän taloudelliseen tasapainoon voi kohdistua ja joihin kyseinen elin on vedonnut.
- 47 Tästä seuraa, että EIP:n ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä ja neljännessä osassa esittämät väitteet eivät ole omiaan osoittamaan, että tulkinta, jonka unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa omaksunut eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa olevasta työkyvyttömyyden käsitteestä, olisi oikeudellisesti virheellinen. Tämän valitusperusteen ensimmäinen ja neljäs osa on näin ollen hylättävä perusteettomina.

Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

Asianosaisten lausumat

- 48 Ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa EIP väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 90–93 kohdassa, että EIP:n perustamalla työkyvyttömyyslautakunnilla on toimivalta lausua vain EIP:n henkilöstön työkyvystä EIP:n palveluksessa. Se väittää tältä osin, että tällainen työkyvyttömyyslautakunta tekee lääketieteellisiä toteamuksia, joita on pidettävä lopullisina, kun ne on tehty sääntöjenmukaisesti. Tämän lautakunnan jäseninä olevien lääkäreiden tehtävänä on vain esittää lääketieteellinen lausunto eikä ottaa kantaa työympäristöön.
- 49 EIP väittää, että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ei erotella EIP:ssä hoidettujen tehtävien osalta todettua työkyvyttömyyttä ja yleisten työmarkkinoiden osalta todettua työkyvyttömyyttä, eikä siinä säädetä tiukkaa toimivallan rajaa työkyvyttömyyslautakunnille, joiden tehtäväksi on annettu tutkia sellaisten henkilöiden terveydentila, jotka saatetaan todeta työkyvyttömiksi.
- 50 Unionin yleisen tuomioistuimen mainitsema vaara EIP:n työkyvyttömyyslautakunnan arvioinnin ja unionin muiden toimielinten tai kansallisten viranomaisten perustamien työkyvyttömyyslautakuntien arvioinnin välisestä ristiriidasta on EIP:n mukaan hypoteettinen. Lääketieteellinen arviointi on teknisen luonteensa vuoksi tarkoitettu muiden terveydenhuollon ammattilaisten jaettavaksi, mikäli uusia seikkoja ei ole. Työkyvyttömyyslautakunnan toimivaltaa ei voi rajoittaa se, että muut lääkärit mahdollisesti päätyvät erilaisiin päätelmiin.
- 51 KL katsoo, että EIP:n perustelut ovat perusteettomia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 52 Kuten tämän tuomion 37–47 kohdasta ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 100 kohdassa perustellusti, että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ja hallinnollisten määräysten 11.1 artiklassa tarkoitettua työkyvyttömyyden käsitettä on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan EIP:n työntekijää, jonka EIP:n perustama työkyvyttömyyslautakunta on todennut kykenemättömäksi palaamaan tehtäviinsä tai muuhun vastaavaan tasoiseen tehtävään tässä elimessä.
- 53 Tästä seuraa väistämättä, että kyseisen elimen perustamat työkyvyttömyyslautakunnat, joilla on eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 48-1 artiklan mukaisesti toimivalta todeta työkyvyttömyys, mikäli asia riitautetaan, käyttävät toimivaltaansa vain siltä osin kuin on kyse asianomaisen henkilön kyvystä hoitaa tehtävänsä tai muuta vastaavaa tehtävää EIP:ssä.
- 54 On aiheellista lisätä, että vaikka tällaisen lautakunnan lausunto on luonteeltaan lääketieteellinen, sen tekemässä arvioinnissa on kuitenkin, kuten KL väittää vastineessaan, otettava huomioon työympäristö, josta ei voida erottaa tehtäviä, jotka kuuluvat asianomaisen hoidettaviksi. Näin on varsinkin silloin, kun työkyvyttömyys on psyykkisistä ongelmista johtuvaa, kuten käsiteltävässä asiassa.
- 55 Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa

Asianosaisten lausumat

- 56 EIP katsoo ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki valituksenalaisen tuomion 86–89 kohdassa oikeudellisen virheen tulkitessaan eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklaa ja hallinnollisten määräysten 11.1 artiklaa analogisesti henkilöstösääntöjen 78 artiklan kanssa. EIP väittää tältä osin, että tällainen analoginen tulkinta edellyttää yhtäältä kyseessä olevien kahden oikeudellisen järjestelmän välistä läheistä yhteyttä ja toisaalta ensimmäisessä järjestelmässä olevaa puutetta, joka on ristiriidassa jonkin unionin oikeuden yleisen periaatteen kanssa. Unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan ole maininnut tällaisten seikkojen olemassaoloa.
- 57 Eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklan sanamuodossa ei myöskään tehdä eroa EIP:ssä hoidettujen tehtävien ja sen ulkopuolella hoidettujen tehtävien välillä eikä siinä viitata, toisin kuin henkilöstösääntöjen 78 artiklassa, kyseisen elimen sisäisten tehtävien luokitteluun. Tukeutuessaan näiden kahden säännöksen samankaltaisuuksiin unionin yleinen tuomioistuin ei ottanut näitä eroja huomioon.
- 58 EIP lisää yhtäältä, että se seikka, että siihen sovelletaan analogisesti henkilöstösääntöjen 78 artiklaa, kyseenalaistaa sen ”oikeusjärjestelmän” itsenäisyyden unionin muihin elimiin nähden. Toisaalta EIP katsoo, että sen tilanne poikkeaa unionin toimielinten tilanteesta sen koon vuoksi, mutta myös sen tarjoamien työpaikkojen moninaisuuden vuoksi.
- 59 KL kiistää EIP:n väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 60 Kuten tämän tuomion 37–47 ja 52 kohdasta ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 100 kohdassa perustellusti, että eläkejärjestelmää koskevan siirtymäsäännösten 46-1 artiklassa ja hallinnollisten määräysten 11.1 artiklassa tarkoitettua työkyvyttömyyden käsitettä on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan EIP:n työntekijää, jonka EIP:n perustama työkyvyttömyyslautakunta on todennut kykenemättömäksi palaamaan tehtäviinsä tai muuhun vastaavan tasoiseen tehtävään tässä elimessä.
- 61 Näin ollen vaikka oletettaisiin, että unionin yleinen tuomioistuin menetteli virheellisesti perustaessaan tämän päätelmän osittain kyseisen säännöksen henkilöstösääntöjen 78 artiklan kanssa analogiseen tulkintaan, kuten EIP ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa väittää, sitä on pidettävä tehottomana.
- 62 Oikeuskäytännössä nimittäin katsotaan vakiintuneesti, että silloin kun yksi unionin yleisen tuomioistuimen esittämistä perusteluista on riittävä tuomion tuomiolauselman perustelemiseksi, kyseessä olevassa tuomiossa esitetystä muusta perustelusta mahdollisesti olevat virheet ovat joka tapauksessa merkityksettömiä mainitun tuomiolauselman kannalta, joten valitusperuste, jossa vedotaan näihin virheisiin, on tehoton ja se on hylättävä (tuomio 17.10.2019, Alcogroup ja Alcodis v. komissio, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 Näissä olosuhteissa ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa ja näin ollen valitusperuste kokonaisuudessaan on hylättävä tehottomana.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 64 EIP väittää toisessa valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisen tuomion 58–81 kohdassa, kun se katsoi, että työkyvyttömyyslautakunnan 9.11.2018 tekemä päätelmä, kyseisen lautakunnan yhteydessä laadittu lääketieteellinen asiantuntijalausunto sekä 16. ja 23.1.2019 päivätyt lomakkeet muodostivat yhdessä kyseisen lautakunnan lausunnon.
- 65 Tämän valitusperusteen ensimmäisessä osassa EIP väittää, että – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut – työkyvyttömyyslautakunnan 9.11.2018 tekemä päätelmä ja kyseisen lautakunnan yhteydessä laadittu lääketieteellinen asiantuntijalausunto eivät voi olla mainitun lausunnon osatekijöitä, koska kaikki työkyvyttömyyslautakunnan jäsenet eivät ole allekirjoittaneet niitä, koska tällaisen lautakunnan työskentely on kollegiaalista ja edellyttää lähtökohtaisesti, että menettelyn lopputulos huomioon ottaen jokainen jäsen allekirjoittaa saman asiakirjan.
- 66 EIP väittää, että valituksenalaisen tuomion 72 kohdassa, jonka mukaan työkyvyttömyyslautakunta saattoi KL:ää tutkimatta tehdä 9.11.2018 päätelmän, jonka kyseisen lautakunnan puheenjohtaja 21.11.2018 vahvisti tutkittuaan hänet, on ristiriita. EIP:n mukaan sen lisäksi, että tämä toteamus on spekulatiivinen, tällaisen lautakunnan puheenjohtajan ei pitäisi voida korvata sen muita jäseniä heidän arviointinsa laatimisessa.
- 67 Valituksenalaisen tuomion 66 kohtaan sisältyvästä unionin yleisen tuomioistuimen arvioinnista, jonka mukaan työkyvyttömyyslautakunnan muut jäsenet eivät ole kiistäneet edellä mainittujen asiakirjojen sisältöä, EIP korostaa, että tämän lautakunnan kaikki jäsenet ovat allekirjoittaneet vain 16. ja 23.1.2019 päivätyt lomakkeet, joista sen muodollinen lausunto näin ollen muodostuu.
- 68 Tämän valitusperusteen toisesta osasta EIP toteaa, että valituksenalaisen tuomion 81 kohdassa esitetty toteamus, jonka mukaan työkyvyttömyyslautakunnan lausunnossa katsottiin, että KL ei voinut enää hoitaa tehtäviä EIP:ssä, mutta kykeni työskentelemään yleisillä työmarkkinoilla, ei käy ilmi lomakkeista, jotka kyseisen lautakunnan kaikki jäsenet allekirjoittivat vuoden 2019 tammikuussa.
- 69 KL kiistää EIP:n väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 70 Vaikka EIP vetoaa siihen, että unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla, sen perusteluista ilmenee, että se pyrkii toisella valitusperusteellaan todellisuudessa riitauttamaan sen oikeudellisen luonnehdinnan, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki työkyvyttömyyslautakunnan 9.11.2018 tekemästä päätelmästä ja kyseisen lautakunnan yhteydessä laaditusta lääketieteellisestä asiantuntijalausunnosta. Sen mukaan kyse ei ole – kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut – asiakirjoista, jotka on otettava huomioon työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon sisällön määrittämiseksi, koska kyseisen lautakunnan lausunto muodostuu vain 16. ja 23.1.2019 päivätyistä lomakkeista.

- 71 EIP tukeutuu tältä osin pääasiallisesti väitteeseen, jonka mukaan kaikki työkyvyttömyyslautakunnan jäsenet eivät allekirjoittaneet ensiksi mainittuja asiakirjoja. Näin tehdessään se vain toistaa unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämänsä väitteet täsmentämättä, miltä osin unionin yleisen tuomioistuimen niihin antamassa vastauksessa, sellaisena kuin se ilmenee erityisesti valituksenalaisen tuomion 67 kohdasta, on oikeudellinen virhe.
- 72 On kuitenkin muistutettava, että valituksella, jossa vain kerrataan tai toistetaan unionin yleisessä tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet ja perustelut ilman että valitukseen edes sisältyisi perusteluja, joiden tarkoituksena olisi erityisesti osoittaa valituksenalaisen tuomioon sisältyvä oikeudellinen virhe, tosiasiallisesti pyritään ainoastaan siihen, että unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetty kanne tutkitaan uudelleen, mikä ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan (tuomio 28.1.2021, Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio, C-466/19 P, EU:C:2021:76, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 73 Toinen valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta.
- 74 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 75 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 76 Koska KL on nyt käsiteltävässä asiassa vaatinut EIP:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, EIP on veloitettava vastaamaan valituksesta aiheutuneista omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan KL:n oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Euroopan investointipankki (EIP) vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan KL:n oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset